

Karácsony a Kárpátokban

Abban az időben történt ez az eset, amikor négy álló évig a pokol ördögei uralták a földet s táncoltatták a szegény embereket, mint az őszi szél a gyenge levelet. Akkor történt...

Karácsony szombatja volt, déltájban. A Kárpátok közt meghúzódó, szegényes faluból egy öklömnnyi parasztgyerek bandukolt nagy bátran a kacsARINGÓS havasi úton a hegyoldalban feliérő fenyves felé. Biztosan ment, mint aki otthon érzi magát a fenyvesek között, hiszen ott cseperedett fel, köztük, velük.

Más esztendőben édesapja szokott karácsonyfát hozni a szent estére. Az azonban most nem hozhatott, mert katona volt, s a hazát védte, valahol messze, az ellenség ellen. Aztán megsebesült. Tegnapelőtt érkezett az írás az édesanyjához, hogy Szabadkán fekszik a kórházban. És az édesanyja mindjárt összeszedte, ami ennivaló, meg meleg takaró került a háznál, s már tegnap el is utazott az urához. Janit pedig, ezt a szőszke gyermeket, bedugta öregszülei házához, hogy viseljek gondját, míg ő haza jöhet. Jani látva, hogy a buslakodó öregeknél senki sem gondol a karácsonyfára, elhatározta magában, hogy majd szerez ő. Van egy jó bicskája, fenyőfa is van elég, mi kell egyéb a karácsonyfához? Nagy, meleg hit, szeretet és rajongás a gyermeki szívben. Ezért indult el, ezért nem félt, ezért ment olyan bátran, egyedül a titokzatos fehér rengeteg felé.

Aztán bejutott az erdőbe, s lassan beljebb lépkedve, fűgén járatta jobbra-balra a szemeit, hol talál magának való fácskát. Már afféle fiatal cserjét, vagy közepes ágat, amit le is bír metszeni tőben, haza is győz vinni, no meg hát, amelyre sok viaszgyertya se kelljen, meg hogy a tarka lánc is elég legyen rája. Csakhogy itt csupa faóriás állott egymás mellett, mint valami mesebeli, behavazott, néma hadsereg, zöld egyenruhában, akár az oroszok, s a méltóságosan szétterpeszkedő szurós lombokon vastagon rájuk tapadva csupa szelíd, fehér hó, mintha millió fehér egérke kucorogna rajtuk.

Beljebb hatolt. Már jól bent járt az erdőben. Szél susogott az őszi fák között, amelyek mintha egymással beszélgettek volna. Vagy öneki szóltak? Hivogatták, hogy náluk talál megfelelő ágat, amit levághat? Igen ám, de mire Jani odaért, a fenyő olyan magasra tartotta fel azt a bizonyos ágat, hogy a szegény gyerekeknek még a nyaka is belefájult, amint sóvárogva föl nézett rája.

— Pedig mégis csak meg kell találnom azt a kis karácsonyfát — gondolta magában Jani, — ami mellett öregszüleimnél ma este rágondolhatok sebesült édesapámra. Meg édesanyámra, aki olyan messzire utazott hozzá.

Meg is találta végre. Óh, Istenem, a fenyves már valósággal zugott a nagy csendben, körülötte, amikor Jani egyszer csak mégis belebotlott egy igazi szép, gyön-

ge, fiatal cserjébe. Egymásra néztek. A cserje szótlanul tárta szét hófehér formás karjait, mintha át akarta volna ölelni vele a kökényszemű kis fiút, az meg leguggolt melléje, s ködmönkéjével eközben leverve a havat a kis fenyő bolyhos zöld köntöséről, két metszéssel ügyesen lenyeste a bájos fácskát. Aztán visszadugta helyére a bicskáját, s két kézre fogva maga előtt a nehezen szerzett karácsonyfát, boldogan indult hazafelé.

Csakhogya ez most már nem volt könnyű dolog. A földig érő fehérszakállu fák most már haragosan zugtak és fehér karjaikat olyan fenyegetően rázták a karácsonyfás Jani felé, hogy öklük-ről leporzott a hó, s csupasz zöld csontjaik látszottak ki alóla.

— Haragszanak rám, — vonogatta a vállát Jani s mindig két kézre fogván maga előtt a boldogan mosolygó kis karácsonyfát (mint, ahogy a pap szokta fogni Urfelmutatáskor az Oltáriszentséget), vidáman kocogott kifelé az erdőből. A vén fáknak azonban, úgy látszik, nem tetszett, hogy magával viszi a szép cserjét, mert mintha összesugtak volna egymás között, az erdő el kezdett kigyózni Jani előtt. Amerre kifelé akart jutni az erdőből, a hátrább levő fák mindenünnen arrafelé szaladtak, s az erdő ebben az irányban megnyult. A karácsonyfás gyerek pedig ahelyett, hogy kijutott volna belőle, megint csak a rengeteg közepén találta magát.

Igy bolyongott szegény kis Jani sokáig, míg egyszer csak hozzája hajolt a hideg és pirosra csókolta az orrát, fülét, s kezét. De Jani még mindig úgy vitte maga előtt tartva a fenyőcskét, mint annakelőtte. Hanem ahogy egyre jobban sötétedett, már félni is kezdett. Csak a hó fehérlett mindenfelől. Nagy fehérszakállu törpék furakodtak melléje, s belekapaszkodtak lábikrájába:

— Hova viszed, Janika, ezt a szép karácsonyfát?

S már nyultak is szurós kezükkel a szép cserje után, hogy elvegyék tőle. Jani most még magasabbra emelte két kezében, s büszkén, bár dideregve utasította el magától a tolakodókat.

— Menjetelek tőlem! Ez az Ur Jézus fája s én a szeretet gyertyáit fogom meggyújtani rajta, ha hazaérek.

Most hirtelen egy emeletmagyságu fehér óriás állt elébe:

— Mit beszélsz te a szeretet gyertyáiról? — mordult rája úgy, hogy a karácsonyfás gyereknek összeverődött a térdecskéje. — Hát nem tudod, hogy ti emberek, milyen évszámot irtok?

— Ezerkilencszáztizennégyet — felelte vacogva Jani s féltékenyen szorította magához a karácsonyfát.

Azután a vén fák álmosodtak-e el, vagy a hideg vezette-e ki az erdőből, de a kökényszemű Janika egyszerre kint találta magát az országuton. Fehér volt az út s fehér körülötte minden. Messziről a falu kivilágított ablakai pislogtak feléje, felülről pedig a csillagok.

— Hála Istennek! — rebegette magában Janika, — már azt

hittem, eltévedek az erdőben. S a kis karácsonyfát, mint a papok az Oltáriszentséget, magasra emelve két összegémberedett kacsóiban maga előtt, boldogan és átszellemülve, de borzasztó fáradtan vánszorgott a falu felé a ropogós havon.

— Fáradt vagy fiacskám, — suttogta neki, keményre csókolván a fülét, a hideg. — Állj meg! Pihenjünk kicsit! Hiszen itt oly szép és itt is karácsony estéje van.

— Öreganyámék várnak — felelt neki anélkül, hogy szóra nyitotta volna ajkát a gyerek.

— Nézz föl oda az égre! Az a fénylő csillag ott a sebesült apád. És mellette van az anyád, látod?

— Látom, — vetette föl kőkényszemét Jani a csillagos égboltozatra.

— Hát akkor ne törődjél semmivel, hanem borulj térdre és imádkozzál értük, — szoritotta meg zsibbasztó kezével a hideg és lassan, majdnem észrevétlenül térdre nyomta a karácsonyfás gyerekek a fagyos országút közepén, a hóban.

A jó Isten pedig, aki ezen a karácsonyestén csak bujkálva mert itt-ott lekukueskálni felhői mögül a földre, karácsony éjtszakáján egyszer csak így szólott Szent Péterhez, lemutatva a földre:

— Nézd, Péter, ott... a Kárpátok között... az országuton... Egy gyermek... Látod, a szeretet fája van a kezében.

Péter odanézett — jó szeme volt — és csöndesen felelt:

— Igen... egy gyermek... a szeretet fájával... Megfagyott...
Zsoldos László.

Karácsonyi álom

Hull a hó... hull a hó... és — giling-galang —
Égi hárfa zendül, cseng a kis harang.
Szent karácsonyest van, ájtatos dalu,
Kis Jézust dicsérni gyűl a kis falu,
Kis Jézust dicsérni, ki ma született
S aki a megváltó, örök Szeretet.

*

Lenm az utcavégen, a falu határán
Nádfödeles viskó áll magában árván.
Szomorú a hajlék, hát még a lakója!
Nincsen itt fényesség, nincsen csillogó fa,
Csak a hó világít, messze még a hajnal...
Szegény özvegyasszony virraszt könnyes arccal,
Fiacskája beteg, láz gyötri a testét,